

Nr. 323 din 22 septembrie 2026

Parlamentul Republicii Moldova

info@parlament.md

În atenția: Biroului permanent al Parlamentului,

Comisiei economie, buget și finanțe

Comisiei administrație publică și dezvoltare regională

Ministerul Finanțelor

cancelaria@mf.gov.md

Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

Membri CALM

AVIZ REPETAT

privind proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale), în redacția aprobată de Guvern la ședința din 8 septembrie 2026 (Decizia protocolară nr. 38.1/2026) și transmisă Parlamentului Republicii Moldova

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (privind simplificarea legislației fiscale și vamale), în redacția aprobată de Guvern la ședința din 8 septembrie 2026 (Decizia protocolară nr. 38.1/2026) și transmisă Parlamentului Republicii Moldova, și prezintă avizul său asupra proiectului menționat, în vederea examinării acestuia în lectura a doua.

1. Versiunea proiectului aprobată de Guvern la 8 septembrie 2026 conține **prevederi noi, apărute după încheierea consultărilor și nediscutate cu CALM**, care lovesc direct în veniturile proprii ale bugetelor locale. Cea mai gravă dintre ele fiind Art. XVIII alin. (6), care instituie un dublu standard fără precedent: dacă un consiliu local nu adoptă la timp decizia privind cotele, pentru taxa de piață sau taxa pentru salubritate continuă să se aplice ce a decis consiliul, iar pentru impozitul pe bunurile imobiliare – principalul venit fiscal propriu al majorității primăriilor – bugetul local este aruncat automat la cota minimă. Aceeași omisiune, două tratamente opuse, nicio justificare. Solicităm corectarea acestei situații, precum și a celorlalte deficiențe expuse infra, ținând cont de propunerile concrete înaintate pentru lectura a doua.

2. Norma prevăzută la Art. XVIII alin. (6) din proiect, inexistentă la etapa consultărilor și avizării:

„(6) În cazul în care autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale nu a adoptat decizia privind cotele concrete ale impozitului pe bunurile imobiliare – se aplică cota minimă prevăzută de legislație, iar în cazul taxelor locale – se aplică cotele adoptate în ultima decizie a autorităților respective.”

transformă adoptarea cotelor de impozite locale - până acum atribut discreționar al consiliului local, exercitat conform propriei aprecieri asupra necesităților bugetului local – într-o obligație administrativă anuală, cu termene stricte (art. 297 alin. (8) nou: aprobare cu cel puțin 30 de zile înainte de începutul anului fiscal), iar nerespectarea ei **atrage automat o sancțiune financiară: aplicarea cotei minime la impozitul pe bunuri imobiliare, cu efect direct de diminuare a veniturilor bugetului local.**

Această normă tranzitorie este corelată direct cu două obligații noi introduse de proiect în sarcina consiliilor locale, inexistente la etapa consultărilor și avizării:

- pct. 83 (Art. 280 alin. (1²) nou): „Autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale este obligată să emită anual decizia privind cotele concrete ale impozitului pe bunuri imobiliare.”
- pct. 88.1 (Art. 297 alin. (2¹) nou): „Autoritatea deliberativă a administrației publice locale este obligată să emită anual decizia privind stabilirea cotelor concrete ale taxelor locale.”

3. Norma în cauză (Art. XVIII alin. (6) - contravine autonomiei locale decizionale și financiare:

- Art. 109 din Constituție și art. 9 din Carta Europeană a Autonomiei Locale garantează dreptul colectivităților locale de a dispune liber de resursele proprii, inclusiv de a stabili, conform legii, cuantumul impozitelor și taxelor locale. Transformarea acestui atribut discreționar într-o obligație formală, cu consecință financiară automată (aplicarea cotei minime) în caz de neîndeplinire, restrânge marja de apreciere a consiliului local — element central al autonomiei decizionale.
- Potrivit principiului corespunderii resurselor cu competențele (art. 4 lit. e) din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă), orice competență sau sarcină nouă atribuită autorităților publice locale trebuie însoțită de resursele necesare exercitării ei. Art. 6 alin. (4) și (6) din aceeași lege prevede expres că delegarea de competențe este însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor corespunzătoare.
- Art. 3 alin. (1) și (4) din Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale prevede că bugetele UAT se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară, iar orice delegare de competențe suplimentare din partea statului trebuie să fie însoțită de alocarea resurselor financiare necesare acoperirii costului exercitării ei.
- Practica administrativă constantă (inclusiv poziția exprimată în avizele CALM anterioare) reține că autoritățile publice centrale nu pot stabili sau impune noi sarcini autorităților publice locale fără o evaluare prealabilă a impactului financiar, fără consultarea structurilor reprezentative ale APL și fără asigurarea mijloacelor necesare. Or, obligația anuală introdusă de proiect este o sarcină administrativă nouă, care nu este precedată de o asemenea evaluare.
- Nota de fundamentare a proiectului nu conține nicio evaluare a impactului asupra bugetelor locale sau asupra capacității administrative a consiliilor locale de a se conforma noii obligații anuale (secțiunea 4.1 „Impactul asupra sectorului public” se limitează la efectele asupra bugetului de stat, TVA și accize).

4. Cum a apărut norma criticată, prin distorsionarea unei propuneri a CALM:

	Propunerea CALM (Solicitarea nr. 4)	Art. XVIII alin. (6) din versiunea finală
Durata	Doar pentru perioada fiscală 2027 (anul tranziției)	Permanent, pentru orice an
Taxe locale – lipsa deciziei	Cotele în vigoare pentru 2026	Cotele din ultima decizie – preluat
Impozit pe bunurile imobiliare – lipsa	Cotele în vigoare pentru 2026	Cota minimă – inversat

	Propunerea CALM (Solicitarea nr. 4)	Art. XVIII alin. (6) din versiunea finală
deciziei		
Obiecte nou- introduse în impozitare	Cota minimă prevăzută de lege	Nereglementat distinct (și, la terenurile agricole fără construcții, nu există cotă minimă)
Raportul cu obligația anuală	„Aplicarea prezentei norme nu exonerează autoritatea de obligațiile prevăzute la art. 280 alin. (1 ²) și art. 297 alin. (2 ¹)”	Obligația rămâne, dar sancțiunea diferă după tipul venitului
Suspendarea sau anularea deciziei	–	Nereglementată (o decizie anulată echivalează cu neadoptarea)

Ministerul a respins propunerea în sinteză, afirmând că problema este rezolvată prin obligarea consiliilor să adopte anual decizii – adică a răspuns la întrebarea „ce se întâmplă dacă decizia nu se adoptă?” cu „va trebui adoptată”. În versiunea aprobată de Guvern a răspuns totuși la întrebare, dar a păstrat din propunerea CALM doar jumătatea care nu costă nimic bugetul de stat și a transformat excepția gândită pentru obiectele noi (care nu erau anterior în baza impozabilă) în regulă generală pentru toată masa impozabilă imobiliară. Soluția nu a mai fost supusă consultării.

Ambele sunt venituri proprii ale bugetelor locale, stabilite de aceeași autoritate, prin același tip de act normativ local, în temeiul aceleiași competențe constituționale. Nu există niciun criteriu obiectiv care să justifice ca decizia anterioară a consiliului să rămână valabilă pentru taxa de piață sau taxa pentru salubritate, dar să devină nulă de drept pentru impozitul pe bunurile imobiliare – principalul venit fiscal propriu al majorității primăriilor rurale. Tratatul diferit al unor situații identice, fără justificare obiectivă și rezonabilă, încalcă principiul coerenței legislative și al egalității de tratament între categoriile de venituri ale aceleiași autorități.

5. Scenariile de risc reale:

- **Decizie adoptată după 1 ianuarie** (bugetul adoptat târziu, sesiune amânată, lipsă de cvorum): în lipsa unui termen legal la art. 280, nu se știe dacă cota minimă se aplică pentru tot anul sau până la adoptare.
- **Decizie contestată de oficiul teritorial al Cancelariei de Stat și suspendată sau anulată:** juridic, decizia anulată nu există – se aplică cota minimă. Controlul administrativ devine o pârgie directă asupra veniturilor locale, fără ca instanța să fi apreciat vreodată nivelul impozitului. La taxele locale, textul lasă neclar dacă „ultima decizie” este cea anulată sau cea anterioară.
- **Blocaj politic, dizolvarea consiliului, alegeri locale.** Alegerile locale generale din toamna anului 2027 comprimă termenele pentru deciziile aferente anului 2028; în scenariul reorganizării teritoriale anunțate de Guvern, noile consilii ale unităților comasate ar trebui să adopte decizii în câteva săptămâni, iar „ultima decizie” a unei unități nou-create nici nu există. Cota minimă ar deveni regula tocmai în primul an de funcționare a noilor entități.
- **Lipsa datelor privind noile valori estimate** la momentul aprobării bugetului pentru 2027: consiliul care nu poate calibra cota pe o bază necunoscută și amână decizia este „sanționat” cu cota minimă.
- **Terenurile agricole fără construcții:** nu există cotă minimă, deci nici regula de rezervă nu funcționează.

6. Standardele și principiile încălcate:

a) Carta Europeană a Autonomiei Locale:

- **Art. 9 alin. (3)** – o parte cel puțin din resursele financiare ale colectivităților locale trebuie să provină din impozite și taxe locale al căror nivel acestea au competența să îl stabilească, în limitele legii. Cota minimă de rezervă nu este o limită a competenței locale, ci o **substituire** a deciziei locale printr-o decizie centrală – și anume cea mai defavorabilă bugetului local. Decizia anterioară a consiliului este o expresie validă a competenței sale; anularea ei *ex lege* goleşte de conținut dreptul protejat.
- **Art. 9 alin. (1), (2) și (4)** – resurse proprii suficiente, proporționale cu competențele și suficient de diversificate și evolutive. O normă care poate reduce automat cu 50–83% principalul impozit local nu este compatibilă cu aceste cerințe.
- **Art. 4 alin. (2) și art. 3 alin. (1)** – deplina libertate de a acționa în domeniile de competență și gestionarea unei părți importante a treburilor publice pe propria răspundere. Obligația de a readopta anual o decizie pe care consiliul nu dorește să o schimbe, sub amenințarea pierderii venitului, contravine acestei libertăți – concluzie formulată și de Ministerul Justiției.
- **Art. 8 alin. (3)** – intervenția autorității de control trebuie să fie proporțională cu importanța intereselor pe care le protejează. Sancțiunea (pierderea de venit) nu vizează omisiunea procedurală, ci comunitatea; este o pedeapsă colectivă, disproporționată față de alternativa evidentă – continuitatea ultimei decizii.
- **Art. 4 alin. (6) și art. 9 alin. (6)** – consultarea în timp util și în mod adecvat. Norma a apărut după încheierea consultărilor și nu a fost discutată cu asociația reprezentativă a APL.

b) Constituția și jurisprudența Curții Constituționale:

- **Art. 109** – principiul autonomiei locale și al descentralizării serviciilor publice; **art. 132 alin. (1)** – impozitele și taxele bugetelor raioanelor, orașelor și satelor se stabilesc, potrivit legii, de organele reprezentative respective. Când legea impune ea însăși nivelul impozitului, în locul deciziei organului reprezentativ, competența constituțională a consiliului este golită de conținut.
- Curtea Constituțională a statuat, în jurisprudența invocată constant de CALM și recunoscută implicit de Ministerul Finanțelor prin retragerea plafonării taxelor (HCC nr. 2 din 28.01.2014; HCC nr. 27 din 14.09.2021), că restrângerea competenței fiscale locale și adoptarea de norme cu impact asupra veniturilor locale fără consultarea autorităților locale contravin art. 109.
- Principiul securității juridice: incertitudinea privind momentul declanșării cotei minime și soarta deciziilor anulate este incompatibilă cu exigențele de claritate și previzibilitate a legii.

c) Legislația națională:

- **Legea nr. 436/2006:** art. 3 alin. (2) (autonomia decizională, organizațională, gestionară și financiară – invocat de Ministerul Justiției), art. 9 (dreptul de a pune în aplicare impozite și taxe locale și de a stabili cuantumul lor), art. 14 alin. (2) lit. a) (consiliul decide punerea în aplicare și modificarea impozitelor și taxelor locale), art. 81 alin. (3) și (6) (bază fiscală proprie; coordonarea obligatorie a oricărei modificări cu structurile reprezentative ale APL).
- **Legea nr. 397/2003:** art. 3 alin. (1) (bugetele locale se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară) și alin. (5) (consultarea asupra modificărilor privind funcționarea sistemului finanțelor publice locale).
- **Codul fiscal, art. 6 alin. (8) lit. b) și d)** – certitudinea și stabilitatea impunerii. **Stabilitatea fiscală este asigurată de continuitatea ultimei cote, nu de o cotă care variază după cum consiliul a reușit sau nu să voteze la timp.**

7. Principalele probleme care persistă în proiectul pentru lectura a doua:

7.1. Obligația anuală de adoptare, fără termen și fără logică de continuitate (art. 280 alin. (1^a), art. 297 alin. (2^a))

Consiliul local „este obligat să emită anual decizia” – chiar dacă nu intenționează să modifice nimic. Ministerul Justiției a semnalat exact această problemă în avizul din 04.09.2026: instituirea unei obligații imperative de adoptare anuală, „inclusiv în situația în care autoritatea locală nu intenționează să modifice nivelul cotelor stabilite anterior, poate limita marja de apreciere a autorităților deliberative locale în exercitarea competențelor proprii”, recomandând evaluarea prin prisma art. 3 alin. (2) din Legea nr. 436/2006. Observația a fost ignorată.

La taxele locale, noul art. 297 alin. (8) lit. a) fixează un termen (aprobare cu cel puțin 30 de zile înainte de anul fiscal). La impozitul pe bunurile imobiliare **nu există niciun termen**: nu se știe dacă „neadoptarea” se constată la 1 ianuarie, la emiterea avizelor de plată sau la sfârșitul anului. În combinație cu art. XVIII alin. (6), incertitudinea privind momentul declanșării cotei minime contravine principiului certitudinii impunerii (art. 6 alin. (8) lit. b) din Codul fiscal).

7.2. Terenurile agricole fără construcții rămân fără cotă legală (art. VIII și art. 280 alin. (1))

Art. VIII completează art. 4 alin. (3) din Legea nr. 1056/2000 cu lit. e) și f): de la **1 ianuarie 2027**, terenurile agricole fără construcții și locuințele din localitățile rurale trec în regimul Codului fiscal (impozitare după valoarea estimată). În versiunea din august, această trecere era corelată cu noul art. 280 alin. (1) lit. c) – „terenurile agricole fără construcții amplasate pe ele”. În versiunea finală, modificarea art. 280 alin. (1) a fost scoasă integral, iar art. VIII a rămas neschimbat.

Rezultatul: art. 280 alin. (1) în vigoare cunoaște doar bunurile locative (lit. a)), terenurile agricole **cu** construcții (lit. a¹)) și bunurile „cu altă destinație decât cea locativă **sau agricolă**” (lit. b)). Terenurile agricole fără construcții nu se încadrează în niciuna. Nu există nici „cotă minimă prevăzută de legislație” la care să trimită art. XVIII alin. (6). Pentru majoritatea primăriilor rurale, impozitul funciar este unul dintre puținele venituri proprii consistente; o lacună în anul de trecere înseamnă litigii, contestări și, în cel mai rău caz, imposibilitatea încasării.

7.3. Erodarea defalcărilor din IVPF prin majorarea scutirii personale, fără compensare

Scutirea personală crește de la 29.700 la 40.020 lei (+34,7%), iar scutirea personală majorată de la 34.620 la 40.020 lei (+15,6%). IVPF este principalul venit de defalcări al bugetelor locale: 100% pentru sate, comune și orașe (cu excepția reședințelor), 50% pentru orașele și municipiile-reședință de raion (art. 5 din Legea nr. 397/2003). Pierderea lovește de două ori – direct în defalcări și indirect în Fondul de susținere financiară, format din aceeași sursă. Ministerul nu a cuantificat efectul nici în nota de fundamentare, nici în sinteză, și a respins atât cererea de defalcare a celor +820 mil. lei declarați la impozitul pe venit, cât și principiul compensării („ar putea afecta mecanismul general al relațiilor interbugetare”).

Obiectivul social al măsurii nu este contestat. Contestată este regula nescrisă potrivit căreia statul face politică socială din banii comunelor: art. 3 alin. (4) din Legea nr. 397/2003 și art. 9 alin. (2) din Cartă cer ca resursele să fie proporționale cu competențele, iar art. 81 alin. (7) din Legea nr. 436/2006 interzice delegarea de sarcini fără surse.

7.4. Abolirea impozitului privat fără corelarea legislației finanțelor publice locale

Art. III pct. 2 abrogă impozitul privat din sistemul impozitelor de stat (art. 6 alin. (5) lit. d)) și din cel al impozitelor locale (art. 6 alin. (6) lit. a¹)) și exclude regula de virare „în funcție de apartenența bunului” (art. 6 alin. (10)). Legea nr. 397/2003 – în redacția care intră în vigoare la 01.01.2027 – enumeră în continuare la art. 5 „impozitul privat (conform apartenenței patrimoniului)” printre veniturile proprii ale bugetelor locale. Solicitarea CALM nr. 8 (corelarea legii sau, în subsidiar,

menținerea impozitului privat pentru bunurile unității administrativ-teritoriale) nu a primit niciun răspuns de fond.

7.5. Instrumente de executare silită: statul își ia, APL rămân în instanță

Proiectul oferă Serviciului Fiscal de Stat un instrument rapid – ordine incaso cu valoare de documente executorii asupra conturilor persoanelor fizice (art. 197¹) – și refuză de două ori extinderea lui asupra creanțelor bugetelor locale, cu motivarea că ar necesita modificarea Codului de executare și „consultarea de către CALM a Ministerului Justiției”. Ministerul recunoaște în propriile documente că restanțele la bugetele locale au depășit 220 mil. lei. Totodată, art. 172 alin. (3) extinde anularea anuală a restanțelor de la 10 lei în total la 20 lei **pentru fiecare clasificare economică**, inclusiv pentru impozitele și taxele locale, cu anulare automată doar în sistemele SFS – efect mic per contribuabil, dar necuantificat pentru bugetele rurale, unde multe obligații la impozitul imobiliar sunt de ordinul zecilor de lei.

7.6. Garanții procedurale asimetrice și controlul de oportunitate al Cancelariei de Stat

Redacția CALM a art. 297 alin. (8) a fost preluată, dar alin. (9) (prag obiectiv pentru analiza impactului, nesuspendarea deciziei bugetare) și alin. (10) (control de legalitate limitat la proceduri, fără pronunțare asupra cuantumului) au fost respinse. Solicitarea de a extinde aceleași garanții la impozitul pe bunurile imobiliare (art. 280 alin. (3)–(5)) a fost, de asemenea, respinsă. Oficiile teritoriale ale Cancelariei de Stat păstrează astfel pârghia de a contesta deciziile fiscale locale pe criterii de apreciere economică – iar, în noua arhitectură, **contestarea unei decizii privind impozitul imobiliar poate împinge automat bugetul local la cota minimă**. Astfel, fiind încălcate normele și principiile constituționale, legale și ale Cartei autonomiei locale în vigoare, care interzic stabilirea unilaterală a normelor prin care se diminuează veniturile la bugetele locale, fără a se asigura compensarea corespunzătoare și integrală a pierderilor survenite în rezultatul acestor acte.

7.7. Descentralizarea fiscală – condiționată de amalgamare

Cele cinci propuneri structurale ale CALM – creșterea defalcării IVPF la 100% pentru orașele-reședință, inclusiv Chișinău și Bălți; partajarea IVPF între locul de muncă și domiciliu; o cotă din TVA și IVPJ; taxele pentru resursele naturale integral la nivelul I; amenzile la bugetul unității pe teritoriul căreia au fost constatate – au fost respinse cu motivarea că „nu fac obiectul politicii fiscale” și că vor fi examinate „corelat cu reforma administrației publice și cu procesul de amalgamare”. Art. 9 din Cartă nu condiționează dreptul la resurse proprii suficiente de dimensiunea unității administrativ-teritoriale. A face din descentralizarea financiară o recompensă pentru acceptarea amalgamării înseamnă a transforma o obligație asumată prin tratat într-un instrument de presiune.

7.8. Consultarea – formală acolo unde contează

Normele cu cel mai mare impact asupra bugetelor locale (art. 280 alin. (1²) în combinație cu art. XVIII alin. (6), renunțarea la lit. c) a art. 280 alin. (1) în condițiile menținerii art. VIII) au apărut sau s-au modificat **după** încheierea consultărilor din august. Art. 81 alin. (6) din Legea nr. 436/2006 cere ca „orice modificare a legislației referitoare la funcționarea sistemului finanțelor publice locale” să fie coordonată **în mod obligatoriu** cu structurile reprezentative ale APL; art. 3 alin. (5) din Legea nr. 397/2003 și art. 4 alin. (6) și art. 9 alin. (6) din Cartă impun consultarea în timp util și în mod adecvat. Cererea CALM de a primi analiza de impact defalcată și un nou termen de avizare a fost respinsă ca „disproporționată”.

8. Amendamentele (sinteza) propuse pentru lectura a doua:

Proiectul se află în examinare între lectura întâia și a doua, iar Comisia economie, buget și finanțe s-a angajat în raportul din 09.09.2026 să îmbunătățească textul „în baza propunerilor și obiecțiilor înaintate”.

În următorul tabel se regăsește sinteza amendamentelor CALM, în ordinea priorității:

Nr.	Prevederea	Redacția propusă	Motivare
A1	Art. XVIII alin. (6)	„(6) În cazul în care autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale nu a adoptat, până la începutul perioadei fiscale, decizia privind cotele concrete ale impozitului pe bunurile imobiliare și/sau ale taxelor locale ori decizia adoptată a fost suspendată sau anulată, până la intrarea în vigoare a unei noi decizii se aplică cotele concrete stabilite prin ultima decizie în vigoare a autorității respective. Cota minimă prevăzută de lege se aplică numai obiectelor impunerii pentru care autoritatea nu a stabilit anterior o cotă concretă.”	Elimină dublul standard; continuitate pentru ambele venituri; acoperă suspendarea și anularea (în linia amendamentului V. Mătrăguna); cota minimă rămâne doar pentru obiectele fără istoric decizional.
A2	Art. XVIII – alin. (7) nou (opțional, doar pentru 2027)	„(7) Pentru perioada fiscală 2027, în cazul prevăzut la alin. (6), pentru bunurile imobiliare a căror valoare estimată a fost actualizată în urma evaluării și reevaluării generale, cota aplicabilă se determină prin împărțirea cotei stabilite în ultima decizie în vigoare la coeficientul de modificare a valorii estimate totale a bunurilor din categoria respectivă de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale, comunicat autorităților administrației publice locale de Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru în termen de 15 zile de la intrarea în vigoare a prezentei legi, fără a fi mai mică decât cota minimă prevăzută la art. 280 alin. (1) din Codul fiscal.”	Răspunde obiecției „șocului reevaluării” fără a sacrifica bugetul local: păstrează efectul real al deciziei anterioare a consiliului.
A3	Art. VIII (Legea nr. 1056/2000, art. 4 alin. (3) lit. e) și f))	Varianta 1: textul „începând cu 1 ianuarie 2027” se substituie, la ambele litere, cu „începând cu 1 ianuarie 2028”. Varianta 2 (dacă se menține 2027): art. 280 alin. (1) din Codul fiscal se completează cu lit. a ²) „pentru terenurile agricole fără construcții amplasate pe ele: – cota minimă din baza impozabilă. Cota concretă se stabilește anual de către autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale”, iar art.	Închide lacuna privind terenurile agricole fără construcții; aliniază tranziția la termenul de 1 ianuarie 2028 deja prevăzut la art. 4 alin. (2) din Legea nr. 1056/2000; nivelul cotei minime se stabilește doar pe

Nr.	Prevederea	Redacția propusă	Motivare
		XVIII se completează: „Pentru perioada fiscală 2027, până la adoptarea deciziei privind cotele concrete, impozitul aferent bunurilor prevăzute la art. 4 alin. (3) lit. e) și f) din Legea nr. 1056/2000 se calculează conform regimului aplicat în perioada fiscală 2026.”	baza simulărilor AGCC/MF.
A4	Art. III pct. 83 (art. 280 alin. (1 ²)) și pct. 88.1 (art. 297 alin. (2 ¹))	„Autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale examinează anual, odată cu aprobarea bugetului local, oportunitatea modificării cotelor concrete ale [impozitului pe bunurile imobiliare / taxelor locale]. Cotele stabilite anterior se aplică până la modificarea lor.”	Preia observația Ministerului Justiției; păstrează disciplina bugetară anuală fără a transforma inacțiunea într-o sancțiune.
A5	Art. III pct. 89.2 (taxa pentru cazare) – normă tranzitorie în art. XVIII	„Pentru perioada fiscală 2027, până la adoptarea de către autoritatea deliberativă a deciziei privind cota taxei pentru cazare exprimată în lei pentru fiecare unitate de taxare, taxa se calculează conform bazei impozabile și cotei stabilite în ultima decizie în vigoare.”	O cotă exprimată în % nu se poate aplica unei baze exprimate în nopți; fără această normă, localitățile care nu adoptă decizia la timp pierd venitul.
A6	Art. 297 alin. (9)–(10) și art. 280 alin. (3)–(5) din Codul fiscal	Redacția propusă de CALM (sinteza, p. 1406–1407): analiză de impact obligatorie doar la taxe noi sau la majorări peste inflație + 30 p.p.; nesuspendarea deciziei bugetare; control de legalitate limitat la proceduri, cu notificare prealabilă și termen de remediere de 15 zile – aplicată <i>mutatis mutandis</i> și impozitului pe bunurile imobiliare.	Transformă controlul de oportunitate în control de legalitate (art. 8 din Cartă); aceleași garanții pentru ambele venituri locale.
A7	Legea nr. 397/2003, art. 5 (corelare cu art. III pct. 2)	Excluderea impozitului privat din veniturile proprii, concomitent cu atribuirea către bugetele locale a unei surse echivalente; în subsidiar, menținerea impozitului privat pentru bunurile unităților administrativ-teritoriale.	Coerența legislației; evitarea unei pierderi de venit necompensate.
A8	Art. III pct. 59 (art. 197 ¹)	Completarea cu un alineat nou: „Serviciul Fiscal de Stat emite și înaintează ordine incaso și pentru restanțele la bugetele locale ale persoanelor fizice, în baza listelor debitorilor aprobate prin dispoziția primarului și remise în format electronic.”	Același instrument pentru creanțe ale aceluiași buget public național; restanțele locale depășesc 220 mil. lei.
A9	Art. III pct. 9 (art. 33) – măsură	Majorarea corespunzătoare a transferurilor cu destinație generală sau ajustarea cotelor de defalcare din IVPF (art. 5 din Legea nr.	Art. 9 alin. (2) din Cartă; art. 3 alin. (4) din Legea nr.

Nr.	Prevederea	Redacția propusă	Motivare
	compensatorie	397/2003), pe baza impactului calculat și publicat de MF pe fiecare unitate administrativ-teritorială înainte de lectura a doua.	397/2003; art. 81 alin. (7) din Legea nr. 436/2006.

Atragem atenția la prioritatea absolută pentru lectura a doua: amendamentele A1, A3 și A4. Fără ele, 2027 – anul reevaluării, al trecerii satelor în regimul Codului fiscal și anul electoral local – devine anul în care o simplă întârziere a unei ședințe de consiliu poate tăia la jumătate impozitul imobiliar al unei comune.

9. Propunerile concrete de amendamente și argumentarea lor:

9.1. Propunerea nr. 1 – Regulă unică de continuitate (art. XVIII alin. (6))

Textul proiectului:

„(6) În cazul în care autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale nu a adoptat decizia privind cotele concrete ale impozitului pe bunurile imobiliare – se aplică cota minimă prevăzută de legislație, iar în cazul taxelor locale – se aplică cotele adoptate în ultima decizie a autorităților respective.”

Se propune următoarea redacție:

„(6) În cazul în care autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale nu a adoptat, până la începutul perioadei fiscale, decizia privind cotele concrete ale impozitului pe bunurile imobiliare și/sau ale taxelor locale ori decizia adoptată a fost suspendată sau anulată, până la intrarea în vigoare a unei noi decizii se aplică cotele concrete aplicate în perioada fiscală precedentă. Cota minimă prevăzută de lege se aplică numai obiectelor impunerii pentru care în perioada fiscală precedentă nu a fost aplicată o cotă concretă stabilită de autoritatea respectivă.”

Argumentare:

a) Aceeași obligație, aceeași omisiune, consecințe opuse. Art. 280 alin. (1²) și art. 297 alin. (2¹) instituie aceeași obligație, cu aceeași dată de intrare în vigoare. Ambele venituri sunt proprii bugetelor locale, stabilite de aceeași autoritate, prin același tip de act, în temeiul aceleiași competențe. Nu există niciun criteriu obiectiv pentru care decizia anterioară a consiliului să rămână valabilă la taxele locale, dar să devină nulă de drept la impozitul pe bunurile imobiliare.

b) Cota minimă nu este o cotă neutră, ci una aleatorie. Efectul ei depinde exclusiv de cota aplicată anterior și de creșterea bazei impozabile:

Creșterea bazei impozabile (k)	Cota anterioară 0,1%	Cota anterioară 0,2%	Cota anterioară 0,3%
k = 1 (orice an fără reevaluare)	–50%	–75%	–83%
k = 2,5 (reevaluare +150%)	+25%	–38%	–58%
k = 3 (media invocată pentru apartamente)	+50%	–25%	–50%

Variația impozitului datorat față de anul precedent, pentru bunurile cu destinație locativă (cota minimă 0,05%). În toți anii fără reevaluare – adică în toți anii de după 2027 – cota minimă taie automat între jumătate și cinci șesimi din impozitul localităților care aplicau cote de 0,1–0,3%. Iar în anul reevaluării nici nu protejează contribuabilul: exemplul prezentat chiar în Parlament

(amendamentul nr. 4 al dep. I. Chicu – apartament reevaluat de la 600.000 la 1.500.000 lei) arată o creștere de la 600 la 750 lei la cota minimă.

c) Scenariile reale sunt cele patologice. Decizia contestată de oficiul teritorial al Cancelariei de Stat și suspendată sau anulată de instanță devine juridic inexistentă, deci controlul administrativ se transformă într-o pârghie directă asupra veniturilor locale – contrar art. 8 alin. (3) din Carta Europeană, care cere ca intervenția autorității de control să fie proporțională. La fel, blocajul politic, dizolvarea consiliului sau alegerile locale generale din toamna anului 2027 – când noile consilii vor avea doar câteva săptămâni pentru deciziile pe 2028 – ar face din cota minimă regula, nu excepția. Sancțiunea nu îi vizează pe cei care au omis să voteze, ci întreaga comunitate, prin serviciile publice pe care nu le mai poate finanța.

d) Încălcarea standardelor autonomiei locale. Art. 9 alin. (3) din Carta Europeană garantează dreptul colectivităților locale de a stabili nivelul impozitelor locale în limitele legii; o cotă impusă de lege în locul deciziei consiliului nu este o „limită”, ci o substituie a deciziei locale, și anume cea mai defavorabilă bugetului local. Sunt afectate, de asemenea, art. 9 alin. (1), (2) și (4) (resurse proprii suficiente, proporționale și evolutive), art. 109 din Constituție (autonomia locală) și art. 132 alin. (1) din Constituție, potrivit căruia impozitele și taxele bugetelor raioanelor, orașelor și satelor se stabilesc, potrivit legii, de organele reprezentative respective.

e) Propunerea CALM a fost deformată, nu preluată. CALM a solicitat, pentru 2027, aplicarea cotelor din 2026 atât la impozitul pe bunurile imobiliare, cât și la taxele locale, iar cota minimă doar pentru obiectele nou-introduse în impozitare. Ministerul Finanțelor a respins propunerea în sinteză, apoi a preluat doar jumătatea care nu costă nimic bugetul de stat și a transformat excepția gândită pentru obiectele noi în regulă generală, permanentă, pentru întreaga masă impozabilă imobiliară.

f) Principiul continuității este deja recunoscut. Guvernul l-a acceptat pentru taxele locale, iar amendamentul dep. V. Mătrăguna din 16.09.2026 îl extinde explicit și la cazul anulării deciziei, pentru „a evita un vid fiscal” și a garanta „continuitatea bugetară a APL”. Același raționament se aplică, fără nicio diferență, impozitului pe bunurile imobiliare. Semnalăm, totodată, că eventuala acceptare a amendamentului nr. 4 al dep. I. Chicu (eliminarea cotei minime de 0,05%) ar lăsa textul actual al alin. (6) fără nicio cotă de referință – încă un motiv pentru redacția propusă.

9.2. Propunerea nr. 2 (subsidiară) – Cota neutră fiscal pentru anul reevaluării (art. XVIII, alineat nou)

Dacă legiuitorul consideră că aplicarea automată a ultimei cote asupra bazei reevaluate ar genera creșteri bruște ale impozitului, soluția proporțională nu este prăbușirea la cota minimă, ci o normă de tranziție limitată la 2027:

Se propune completarea art. XVIII cu un alineat nou:

„(7) Pentru perioada fiscală 2027, în cazul prevăzut la alin. (6), pentru bunurile imobiliare a căror valoare estimată a fost actualizată ca urmare a lucrărilor de evaluare și reevaluare generală, cota concretă aplicabilă se determină prin împărțirea cotei aplicate în perioada fiscală 2026 la coeficientul de modificare a valorii estimate totale a bunurilor imobiliare din categoria respectivă de pe teritoriul unității administrativ-teritoriale, calculat și comunicat autorităților administrației publice locale de Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru în termen de 15 zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, fără a putea fi mai mică decât cota minimă prevăzută la art. 280 alin. (1) din Codul fiscal.”

Argumentare:

Norma păstrează, în termeni reali, exact decizia consiliului – și pentru contribuabil, și pentru bugetul local. Ea răspunde obiecției privind „șocul reevaluării” fără a transforma o problemă de tranziție, valabilă un singur an, într-o sancțiune permanentă.

9.3. Propunerea nr. 3 – Terenurile agricole fără construcții și locuințele rurale (art. VIII)

Textul proiectului (art. VIII pct. 1, Legea nr. 1056/2000, art. 4 alin. (3)):

„e) terenurilor agricole fără construcții amplasate pe ele – începând cu 1 ianuarie 2027;
f) bunurilor imobiliare cu destinație locativă (apartamente și case de locuit individuale, terenuri aferente acestor bunuri) din localitățile rurale – începând cu 1 ianuarie 2027.”

Se propune – varianta principală:

La art. VIII pct. 1, la literele e) și f), textul „începând cu 1 ianuarie 2027” se substituie cu textul „începând cu 1 ianuarie 2028”.

În subsidiar (dacă se menține termenul de 1 ianuarie 2027):

1) Art. III se completează cu un punct nou: „La articolul 280 alineatul (1), după litera a¹) se introduce litera a²) cu următorul cuprins: «a²) pentru terenurile agricole fără construcții amplasate pe ele – cota concretă se stabilește anual de către autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale;»”.

2) Art. XVIII se completează cu un alineat nou: „Pentru perioada fiscală 2027, până la intrarea în vigoare a deciziei autorității reprezentative și deliberative a administrației publice locale privind cotele concrete ale impozitului aferent bunurilor prevăzute la art. 4 alin. (3) lit. e) și f) din Legea nr. 1056/2000, impozitul se calculează conform regimului aplicat în perioada fiscală 2026.”

Argumentare:

În versiunea din august, trecerea terenurilor agricole în regimul Codului fiscal era corelată cu o categorie distinctă în art. 280 alin. (1). În versiunea finală, această corelare a dispărut, iar art. VIII a rămas neschimbat: art. 280 alin. (1) cunoaște doar bunurile locative (lit. a)), terenurile agricole **cu** construcții (lit. a¹)) și bunurile „cu altă destinație decât cea locativă **sau agricolă**” (lit. b)). Terenurile agricole fără construcții nu se încadrează în niciuna. Totodată, art. 4 alin. (2) din Legea nr. 1056/2000 menține oricum regimul tranzitoriu până la 1 ianuarie 2028; avansarea cu un an, fără simulări și fără cotă, nu are nicio justificare. Varianta principală oferă timpul necesar pentru calcule și pentru decizii locale informate; varianta subsidiară închide lacuna și previne pierderea impozitului funciar în anul de trecere.

9.4. Propunerea nr. 4 – Examinare anuală, nu obligație-capcană (art. III pct. 83 și pct. 88.1)

Textul proiectului:

Art. 280 alin. (1²): „Autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale este obligată să emită anual decizia privind cotele concrete ale impozitului pe bunuri imobiliare.”

Art. 297 alin. (2¹): „Autoritatea deliberativă a administrației publice locale este obligată să emită anual decizia privind stabilirea cotelor concrete ale taxelor locale.”

Se propune următoarea redacție:

Art. 280 alin. (1²): „(1²) Autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale examinează anual, la aprobarea bugetului local, oportunitatea modificării cotelor concrete ale impozitului pe bunurile imobiliare. Cotele concrete stabilite anterior se aplică până la modificarea lor.”

Art. 297 alin. (2¹): „(2¹) Autoritatea deliberativă a administrației publice locale examinează anual, la aprobarea bugetului local, oportunitatea modificării cotelor concrete ale taxelor locale. Cotele concrete stabilite anterior se aplică până la modificarea lor.”

Argumentare:

Redacția propusă preia observația Ministerului Justiției, păstrează disciplina bugetară anuală urmărită de autor și consacră, la nivelul Codului fiscal, principiul continuității actelor normative locale. Obligația de a readopta o decizie pe care consiliul nu dorește să o modifice, sub amenințarea pierderii venitului, contravine art. 3 alin. (2) și art. 9 din Legea nr. 436/2006 și art. 4 alin. (2) din Carta Europeană.

9.5. Propunerea nr. 5 – Tranziția la taxa pentru cazare în lei per unitate de taxare (art. XVIII, alineat nou)

Se propune completarea art. XVIII cu un alineat nou:

„Prin derogare de la prevederile art. III pct. 89.2, pentru perioada fiscală 2027, până la intrarea în vigoare a deciziei autorității deliberative a administrației publice locale privind cota taxei pentru cazare exprimată în lei pentru fiecare unitate de taxare, taxa pentru cazare se calculează conform bazei impozabile și cotei aplicate în perioada fiscală 2026.”

Argumentare:

CALM a propus și susține trecerea la taxarea per noapte de cazare. Însă o cotă aprobată în procente nu poate fi aplicată unei baze exprimate în unități de taxare. Fără normă de tranziție, regula „ultimei decizii” de la art. XVIII alin. (6) nu funcționează pentru această taxă, iar localitățile care nu reușesc să adopte decizia la timp ar pierde venitul integral.

9.6. Propunerea nr. 6 – Garanții procedurale reale, egale pentru ambele venituri locale

Se propune completarea art. III cu modificarea art. 297 alin. (9) și (10) din Codul fiscal:

„(9) Analiza impactului de reglementare, efectuată potrivit Metodologiei aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 574/2024, este obligatorie numai în cazul introducerii unor taxe locale noi ori al majorării cotelor existente peste rata anuală a inflației plus 30 de puncte procentuale. Analiza se elaborează după o procedură simplificată, aprobată de consiliul local, în termen de cel mult 20 de zile. Solicitarea analizei nu suspendă adoptarea deciziei bugetare anuale.

(10) Cancelaria de Stat, prin intermediul oficiilor sale teritoriale, exercită controlul de legalitate exclusiv sub aspectul respectării procedurilor de transparență, consultare și adoptare prevăzute la alin. (8) și (9), fără a se pronunța asupra oportunității sau a cuantumului cotelor stabilite. Înainte de sesizarea instanței de judecată, oficiul teritorial emite o notificare motivată, acordând autorității locale un termen de 15 zile pentru clarificări sau remediere.”

Se propune, totodată, expunerea art. 280 alin. (3) din Codul fiscal în redacția:

„(3) La stabilirea cotelor concrete ale impozitului, autoritatea reprezentativă și deliberativă a administrației publice locale garantează respectarea următoarelor principii: a) previzibilitatea – cotele se aprobă cu cel puțin 30 de zile înainte de începutul perioadei fiscale și nu pot fi majorate pe parcursul acesteia; b) transparența decizională – consultarea publică a proiectelor de decizie se asigură cu cel puțin 15 zile lucrătoare înainte de aprobare; c) proporționalitatea – cotele se stabilesc în funcție de criterii verificabile, precum destinația, amplasarea și valoarea bunurilor, evitându-se o sarcină fiscală disproporționată.”

iar alin. (4) și (5) ale art. 280 – în redacție similară alin. (9) și (10) ale art. 297, propuse mai sus.

Argumentare:

Autorul a acceptat redacția CALM pentru art. 297 alin. (8), dar a păstrat neschimbate alin. (9) și (10), precum și art. 280 alin. (3)–(5). Formularea „în caz de divergențe” nu precizează cine constată divergența și dacă solicitarea analizei blochează decizia bugetară, iar controlul asupra unor noțiuni de apreciere economică transformă controlul de legalitate într-un control de oportunitate, contrar art. 109 din Constituție și art. 8 din Carta Europeană. În noua arhitectură a art. XVIII alin. (6), contestarea unei decizii privind impozitul imobiliar ar putea împinge automat bugetul local la cota minimă – motiv suplimentar pentru garanții procedurale clare, identice pentru ambele venituri. Termenul de aprobare propus la art. 280 alin. (3) lit. a) oferă totodată reperul temporal care lipsește în prezent obligației anuale.

9.7. Propunerea nr. 7 – Impozitul privat (art. III pct. 2)

Se propune:

Subpunctul 2.2 de la art. III pct. 2 se exclude, iar subpunctul 2.3 va avea următorul cuprins: „2.3. la alineatul (10), enunțul «Impozitul privat se virează la bugetul de stat sau la bugetul local, în funcție de apartenența bunului» se substituie cu enunțul «Impozitul privat se virează la bugetul local al unității administrativ-teritoriale căreia îi aparține bunul.»”

În subsidiar: completarea proiectului cu modificarea corespunzătoare a art. 5 din Legea nr. 397/2003 și cu atribuirea către bugetele locale a unei surse de venit echivalente.

Argumentare:

Proiectul abrogă impozitul privat atât din sistemul impozitelor de stat, cât și din cel al impozitelor locale, în timp ce art. 5 din Legea nr. 397/2003, în redacția care intră în vigoare la 1 ianuarie 2027, îl menține printre veniturile proprii ale bugetelor locale. Solicitarea CALM de corelare nu a primit niciun răspuns de fond. Rezultatul este o normă incoerentă și o pierdere de venit necompensată, operată fără consultarea cerută de art. 3 alin. (5) din Legea nr. 397/2003 și de art. 81 alin. (6) din Legea nr. 436/2006.

9.8. Propunerea nr. 8 – Ordine incaso și pentru creanțele bugetelor locale (art. III pct. 59, art. 197¹)

Se propune completarea art. 197¹ din Codul fiscal cu un alineat nou:

„(3) Serviciul Fiscal de Stat emite și înaintează ordine incaso, în condițiile prezentului articol, și pentru restanțele persoanelor fizice la impozitele și taxele locale administrate de serviciile de colectare a impozitelor și taxelor locale, în baza listelor debitorilor aprobate prin dispoziția primarului și transmise Serviciului Fiscal de Stat în format electronic. Sumele încasate se virează la bugetul local respectiv.”

Argumentare:

Proiectul creează pentru Serviciul Fiscal de Stat un instrument rapid de recuperare a creanțelor de la persoanele fizice și îl refuză autorităților locale, care administrează creanțe ale aceluiași buget public național și rămân trimise la proceduri judiciare costisitoare, de durată și cu practică neuniformă. Restanțele la bugetele locale au depășit, potrivit chiar autorului, 220 milioane lei. Capacitatea de a-și încasa propriile venituri este o componentă a autonomiei financiare, nu o chestiune tehnică. Mecanismul propus nu modifică Codul de executare: ordinul incaso este emis de același organ fiscal, prin aceeași procedură, la solicitarea autorității locale. Chiar dacă opțional, pentru autoritatea locală rămâne posibilă și calea judecătii (în procedura prevăzută de Codul de procedură civilă și Codul de executare) – aceasta își va păstra raționamentul doar pentru situațiile juridice pendinte (la etapa de executare).

9.9. Propunerea nr. 9 – Compensarea efectului majorării scutirii personale (art. XVIII, alineat nou)

Se propune completarea art. XVIII cu un alineat nou:

„Diminuarea veniturilor bugetelor locale din defalcările de la impozitul pe venitul persoanelor fizice, generată de modificarea art. 33 din Codul fiscal prin prezenta lege, se compensează integral prin transferuri cu destinație generală de la bugetul de stat, în mărimea determinată de Ministerul Finanțelor pentru fiecare unitate administrativ-teritorială și prevăzută în legea bugetului de stat pentru anul 2027.”

Argumentare:

CALM nu contestă obiectivul social al majorării scutirii personale (+34,7%) și a scutirii personale majorate (+15,6%). Contestăm faptul că politica socială a statului este finanțată din bugetele comunelor. Impozitul pe venitul persoanelor fizice este principalul venit de defalcări al bugetelor locale – 100% pentru sate, comune și orașe, 50% pentru orașele și municipiile-reședință de raion (art. 5 din Legea nr. 397/2003) – iar pierderea se resimte de două ori: direct și prin Fondul de susținere financiară, format din aceeași sursă. Art. 9 alin. (2) din Carta Europeană și art. 81 alin. (3) din Legea nr. 436/2006 cer ca resursele și baza fiscală a autorităților locale să fie proporționale cu competențele lor; reducerea unilaterală a bazei de defalcări, fără compensare, încalcă această proporționalitate.

10. Solicitări procedurale:

1. Prezentarea de către Ministerul Finanțelor, **înainte de examinarea proiectului în lectura a doua**, a: (a) simulării efectelor reevaluării în masă pe fiecare unitate administrativ-teritorială și pe categorii de bunuri, pentru mai multe niveluri ale cotei; (b) impactului majorării scutirii personale asupra defalcărilor din IVPF și asupra Fondului de susținere financiară; (c) componenței celor +820 milioane lei declarate la impozitul pe venit, defalcate între persoanele juridice și fizice, cu repartizare teritorială; (d) justificării art. XVIII alin. (6) și a excluderii noii redacții a art. 280 alin. (1) cu menținerea art. VIII.
2. Invitarea reprezentanților CALM la ședința Comisiei economie, buget și finanțe și a Comisiei pentru administrație publică și dezvoltare regională în care se vor examina amendamentele pentru lectura a doua.
3. Constituirea, la necesitate, a unui grup de lucru mixt Ministerul Finanțelor – CALM, cu un calendar asumat, pentru examinarea pe fond a propunerilor de descentralizare fiscală (cotele de defalcare din IVPF, inclusiv pentru orașele-reședință și municipiile Chișinău și Bălți; partajarea IVPF între locul de muncă și domiciliu; atribuirea unei cote din TVA și IVPJ; taxele pentru resursele naturale; amenzile), **decuplat de procesul de amalgamare**.

În concluzie, CALM susține simplificarea legislației fiscale și nu contestă dreptul statului de a-și stabili politica fiscală. Nu putem accepta însă ca această politică să fie construită pe seama bugetelor locale, prin norme introduse după încheierea consultărilor, fără evaluarea impactului și cu sancțiuni care lovesc comunitățile, nu omisiunile.

Reiterăm, că propunerile nr. 1, 3 și 4 sunt **esențiale**. Fără ele, anul 2027 – anul reevaluării în masă, al trecerii satelor în regimul Codului fiscal și anul alegerilor locale generale – va deveni anul în

care o ședință de consiliu amânată sau o decizie contestată poate reduce la jumătate impozitul pe bunurile imobiliare al unei comune, iar terenurile agricole pot rămâne fără impozit.

În cazul adoptării proiectului fără corectarea acestor prevederi, CALM va informa Congresul Autorităților Locale și Regionale al Consiliului European, în cadrul procedurii de monitorizare a aplicării Cartei Europene a Autonomiei Locale, și va solicita subiecților cu drept de sesizare examinarea constituționalității normelor respective prin prisma art. 109 și art. 132 din Constituție.

Rămânem deschiși unui dialog constructiv și ne exprimăm disponibilitatea de a participa la eventuale consultări pentru lectura a doua.

Cu respect,

Viorel FURDUI

Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM